

บทบาทของโนตารีปับลิกในการรับรองความถูกต้องของเอกสารทางธุรกิจ :

กรณีการจดทะเบียนและโอนหุ้นบริษัท

THE ROLE OF NOTARY PUBLIC IN LEGALIZING AND AUTHENTICATING BUSINESS
DOCUMENTS: THE CASE OF REGISTRATION AND TRANSFER OF COMPANY SHARES

อรปรียา งามสง่า¹ และ นิสิต อินทมานโน

Onpreeya Ngamsanga¹ , and Nisit Intamano²

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Sripathum University

Onpreeya.nga@spumail.net¹ , nisit.in@spu.ac.th²

Received 10 August 2024; Revised 30 August 2024; Accepted 29 April 2025.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีวการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร 2) เพื่อเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของผู้ทำคำรับรองเอกสารและลงลายมือชื่อกรณีจดทะเบียนบริษัทและโอนหุ้นกับโนตารีของประเทศไทยและต่างประเทศ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร จากหนังสือ ตำรา บทความทางวิชา การรายงานวิจัย เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง แบบทฤษฎีภูมิ และ แบบปฐมภูมิ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การที่ประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีวการรับรองลายมือชื่อและเอกสารส่งผลให้เกิดปัญหาหลายประการในด้านความน่าเชื่อถือของเอกสาร ความเสี่ยงต่อการปลอมแปลงเอกสาร การปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานสากล และความยากลำบากในการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ การแก้ไขปัญหานี้ควรมีการบัญญัติกฎหมายและการจัดตั้งมาตรฐานที่ชัดเจนในการรับรองลายมือชื่อและเอกสารเพื่อให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของผู้ทำคำรับรองเอกสารและลงลายมือชื่อกรณีจดทะเบียนบริษัทและโอนหุ้นกับโนตารีของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า กฎหมายของประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกับกฎหมายของประเทศอังกฤษ คือ กรรมการหรือผู้รับมอบอำนาจจะเป็นผู้ดำเนินการเตรียมคำขอและยื่นจดทะเบียนเองและมีเพียงผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น ประเทศไทย คือ นายทะเบียน ทนายความ หรือสมาชิกสามัญหรือวิสามัญแห่งเนติบัณฑิตยสภา ส่วนใน ประเทศอังกฤษ คือ เจ้าพนักงานผู้รับคำสาบาน โนตารี ผู้พิพากษา หรือทนายความเป็นผู้รับรองลายมือชื่อของกรรมการอีกชั้นหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาการทำคำขอจดทะเบียนเป็นเท็จและให้พนักงานของตนลงนามรับรองลายมือชื่อ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหากกำหนดการโอนหุ้นต้องทำต่อหน้าเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจเป็นพยานตามกฎหมาย หรือโนตารี จะช่วยลดปัญหาข้อพิพาทในเรื่องการโอนหุ้นที่ไม่ได้ทำตามแบบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสามารถช่วยลดปัญหาเรื่องบริษัทดำเนินการลงทะเบียนผู้ถือหุ้น หรือปฏิเสธการลงทะเบียน และการออกหุ้นใหม่ด้วยความล่าช้า หรือปล่อยปละละเลยจนเกิดข้อพิพาทว่าใครเป็นเจ้าของหุ้นที่แท้จริงได้

คำสำคัญ: โนตารีปับลิก; เอกสารทางธุรกิจ; การจดทะเบียนและโอนหุ้นบริษัท

Abstract

This research aims to 1) study the problem of Thailand not yet having a law regarding the profession of notarizing signatures and documents, and 2) compare the powers and duties of the notarizers and signers in the case of company registration and share transfer with notaries in Thailand and other countries. This research is a documentary study from books, textbooks, academic articles, research reports, related academic documents, secondary data and primary data.

The research results found that: 1) The fact that Thailand has not yet enacted a law on the profession of signature and document certification has resulted in several problems in terms of document reliability, risk of document forgery, compliance with international laws and standards, and difficulties in working with foreign agencies. To solve these problems, there should be legislation and the establishment of clear standards for signature and document certification to make operations in various areas more reliable and efficient. 2) Comparing the powers and duties of the document certifier and the signature in the case of company registration and share transfer with a notary in Thailand and abroad, it was found that the law of Thailand is similar to the law of England, that is, the director or the authorized person will prepare the application and submit the registration by himself and only a reliable person, such as in Thailand, the registrar, the lawyer or the ordinary or extraordinary member of the Council of the Bar Association, while in England, only the officer who took the oath, the notary, the judge or the lawyer will certify the signature of the director at another level, which will lead to the problem of making a false registration application and having his or her employees sign to certify the signature. Therefore, it can be seen that if the share transfer must be done in front of the officer who has the authority to be a witness under the law or a notary, it will help reduce the problem of disputes over the transfer of shares that are not done according to the form specified by law, which can help reduce the problem of the company registering shareholders or refusing to register and issuing new shares with delay or neglect until there is a dispute about who is the real owner of the shares.

Keywords: Notary Public; business documents; Registration and transfer of company shares

บทนำ

วิชาชีพโนตารีเป็นวิชาชีพทางกฎหมายอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางกฎหมายที่ดี ประกอบกับความมีจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างสูง เพื่อรับประกันหลักความสุจริตและเป็นกลาง อย่างไรก็ตาม หัวใจสำคัญของการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลในส่วนนี้โดยเฉพาะ เพราะจะเป็นส่วนที่ส่งเสริมให้เกิดการควบคุมกำกับดูแลวิชาชีพอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ตลอดจนก่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป

โนตารีพับลิก (Notary Public) หรือที่รู้จักกันในชื่อ “พยานรับรองเอกสาร” มีต้นกำเนิดมาจากระบบกฎหมายโรมันในยุคโบราณ ซึ่งเริ่มใช้บุคคลที่มีหน้าที่รับรองเอกสารทางกฎหมายเพื่อให้มีความเป็นทางการและเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น ตำแหน่งนี้ถูกพัฒนามาเรื่อยๆ ตลอดประวัติศาสตร์และแพร่กระจายไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในประเทศตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร โนตารีพับลิกจะมีบทบาทที่สำคัญในการตรวจสอบและรับรองเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางกฎหมาย เช่น การทำสัญญา การเปลี่ยนแปลงเอกสารสิทธิ์ เป็นต้น ในประเทศไทยตำแหน่งโนตารีพับลิกได้รับการรับรองตามกฎหมาย โดยมีบทบาทในการรับรองความถูกต้องของเอกสารและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเอกสารและการลงนาม ซึ่งมีการปรับใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่สอดคล้องกับระบบกฎหมายของประเทศไทย

บทบาทของโนตารีพับลิกในการรับรองความถูกต้องของเอกสารมีความสำคัญหลายประการ คือ

1. การรับรองความถูกต้อง โนตารีพับลิกมีหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสารเพื่อให้แน่ใจว่ามีความถูกต้องและครบถ้วน ตามข้อกำหนดทางกฎหมาย การลงนามของโนตารีพับลิกเป็นการรับรองว่าลายเซ็นที่ปรากฏในเอกสารนั้นเป็นของบุคคลที่แท้จริงและได้ทำการลงนามโดยสมัครใจ
2. การป้องกันการฉ้อโกง โดยการทำการตรวจสอบบุคคลและเอกสารก่อนการลงนาม โนตารีพับลิกช่วยป้องกันการฉ้อโกงและการปลอมแปลง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความเชื่อถือได้ของเอกสารทางกฎหมาย
3. การเพิ่มความน่าเชื่อถือ เอกสารที่ได้รับการรับรองโดยโนตารีพับลิกมักจะได้รับความน่าเชื่อถือจากศาลหรือหน่วยงานราชการ เนื่องจากการรับรองดังกล่าวถือเป็นการยืนยันว่าเอกสารนั้นได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมตามข้อกำหนด
4. การช่วยเหลือในกระบวนการทางกฎหมาย โนตารีพับลิกสามารถช่วยให้การดำเนินการทางกฎหมายเป็นไปอย่างราบรื่นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่มีการทำสัญญาหรือเอกสารที่ต้องใช้ความเชื่อถือจากฝ่ายต่าง ๆ
5. การให้บริการระหว่างประเทศ: โนตารีพับลิกมีบทบาทสำคัญในการทำให้เอกสารที่ต้องใช้ในต่างประเทศมีความถูกต้องและได้รับการยอมรับ เช่น การรับรองเอกสารสำหรับการนำเข้า-ส่งออก หรือการสมัครงานในต่างประเทศ ซึ่งการรับรองเอกสารโดยโนตารีพับลิกจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการรักษาความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของเอกสารทางกฎหมายซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงและความเชื่อถือในระบบกฎหมายและการทำธุรกรรมต่าง ๆ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในปลายปี พ.ศ.2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นหนึ่งในประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community –AEC) ส่งผลให้การประกอบธุรกิจการค้า การลงทุน หรือความสัมพันธ์ติดต่อกันระหว่างบุคคลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแสดงและรับรอง เอกสาร สัญญา เพื่อแสดงถึงฐานะ อำนาจ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการค้า การลงทุน หรือฐานะส่วนบุคคลเพื่อให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สะดวก รวดเร็ว ในต่างประเทศจึงมีวิชาชีพหนึ่งที่เข้ามารับผิดชอบงานด้านการรับรองเอกสาร และ การรับรองลายมือชื่อ ถึงความถูกต้อง และความสมบูรณ์ให้แก่ประชาชน เพื่อให้เอกสารเหล่านั้น เป็นหลักฐานที่เชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ไม่ว่าจะเป็นในประเทศและต่างประเทศ ผู้ที่มาประกอบวิชาชีพนี้เรียกว่า “ โนตารีพับลิก ” (Notary Public) ซึ่งเป็นวิชาชีพ ของนักกฎหมายที่มีความเก่าแก่และมีมายาวนานแล้ว ซึ่งแต่เดิมในประเทศไทยมีบุคคลประกอบ วิชาชีพและให้บริการแก่สาธารณชนเช่นเดียวกับโนตารีพับลิก แต่ยังไม่มีความหมายมารองรับ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างไม่เป็นระบบ และไม่มีมาตรฐานที่ถูกต้อง

แม้ว่าโนตารีพับลิกจะมีบทบาทสำคัญในการรับรองความถูกต้องของเอกสารและมีส่วนช่วยในการป้องกันการฉ้อโกงและการปลอมแปลง แต่ยังมีปัญหาหลายประการที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานของโนตารีพับลิก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความเชื่อถือได้ของการรับรองเอกสาร คือ การขาดการควบคุมและการกำกับดูแลที่เข้มงวดของต่างประเทศและประเทศไทย การควบคุมและการกำกับดูแลการ

ทำงานของโนตารีปบลิคอาจยังไม่เข้มงวดพอ ซึ่งอาจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน หรือการละเลยข้อกำหนดทางกฎหมาย ทำให้เกิดความเสี่ยงในการรับรองเอกสารที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน รวมถึงปัญหาเรื่องความไม่เป็นกลางของโนตารีปบลิคบางรายอาจมีความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์ทับซ้อนกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้ความเป็นกลางในการรับรองเอกสารลดลง และอาจเกิดข้อสงสัยในความน่าเชื่อถือของการรับรอง และ ปัญหาด้านการรับรู้และการฝึกอบรมการที่โนตารีปบลิคไม่ได้รับการฝึกอบรมหรือการศึกษาที่เพียงพอเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการรับรองเอกสาร ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาในหลายด้านทั้งในเรื่องของการควบคุมดูแล การฝึกอบรม การนำเทคโนโลยีมาใช้ และการป้องกันการทุจริต เพื่อให้การรับรองเอกสารโดยโนตารีปบลิคมีความเป็นมาตรฐานและมีความเชื่อถือได้ในระดับสูงสุด

จากประเด็นปัญหาที่กล่าวข้างต้น ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของโนตารีปบลิคในการรับรองความถูกต้องของเอกสารทางธุรกิจ : กรณีการจดทะเบียนและโอนหุ้นบริษัท เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางการรับรองความถูกต้องของเอกสารทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร
- 2) เพื่อเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของผู้ทำคำรับรองเอกสารและลงลายมือชื่อกรณีจดทะเบียนบริษัทและโอนหุ้นกับโนตารีของประเทศไทยและต่างประเทศ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง บทบาทของโนตารีปบลิคในการรับรองความถูกต้องของเอกสารทางธุรกิจ : กรณีการจดทะเบียนและโอนหุ้นบริษัท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร และ เพื่อเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของผู้ทำคำรับรองเอกสารและลงลายมือชื่อกรณีจดทะเบียนบริษัทและโอนหุ้นกับโนตารีของประเทศไทยและต่างประเทศ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับโนตารี
2. แนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานการตรวจสอบและรับรองเอกสาร
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรองเอกสาร
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโนตารีปบลิคของประเทศไทยและต่างประเทศ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบวิธีวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงเอกสาร จากหนังสือ ตำรา บทความทางวิชา การรายงานวิจัย เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องแบบทุติยภูมิ (secondary data) และ แบบปฐมภูมิ (primary data) โดยใช้วิธีการดังนี้

1. การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร และที่เกี่ยวกับโนตารี แนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานการตรวจสอบและรับรองเอกสาร การเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรองเอกสาร และ ทฤษฎีเกี่ยวกับโนตารีปบลิคของประเทศไทยและต่างประเทศ

2. การศึกษาวิเคราะห์ แนวคิด โนตารี แนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานการตรวจสอบและรับรองเอกสารการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรองเอกสาร และ ทฤษฎีเกี่ยวกับโนตารีปบลิคของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการศึกษาวิจัย

3. สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ทั้งจากการศึกษาในเชิงเอกสาร โดยนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่สำคัญ คือ แนวคิด หลักการ ความเป็นมา ทั้งนี้เน้นการนำผลการศึกษาวิจัยมาเผยแพร่ให้และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโนตารี แนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานการตรวจสอบและรับรองเอกสาร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรองเอกสาร และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโนตารีปบลิคของประเทศไทยและต่างประเทศมาทำการวิเคราะห์แบบบรรยาย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พบว่า

การรับรองของทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสารเกิดจากการที่สภานายความได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการรับรองเอกสารในระบบโนตารีปบลิคของต่างประเทศ จึงได้ริเริ่มระบบการรับรองเอกสารขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับสภานายความ ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานของสภานายความและอำนาจหน้าที่ของกรรมการสภานายความ พ.ศ. 2531 และข้อบังคับของสภานายความว่าด้วยการแบ่งส่วนงานของสภานายความและอำนาจหน้าที่ของกรรมการสภานายความ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541 โดยมีสาระสำคัญคล้ายกับข้อกำหนดว่าด้วยการขึ้นทะเบียนทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พ.ศ. 2546 คือ กำหนดให้ผู้ซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร สามารถขึ้นทะเบียนเป็นทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร หรือ Notarial Services Attorney ได้โดยมีหน้าที่บันทึกและรับรองเอกสาร นิติกรรม ข้อเท็จจริงและบุคคล แต่ก็ไม่ได้มีฐานอย่างโนตารีในต่างประเทศ เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายออกมารองรับอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน เป็นเพียงทนายความผู้ให้บริการอย่างโนตารีเท่านั้น ทั้งนี้การที่ประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพการรับรองลายมือชื่อและเอกสารส่งผลให้เกิดปัญหาหลายประการในด้านความน่าเชื่อถือของเอกสารความเสี่ยงต่อการปลอมแปลงเอกสารการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานสากล และความยากลำบากในการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ควรมีการบัญญัติกฎหมายและการจัดตั้งมาตรฐานที่ชัดเจนในการรับรองลายมือชื่อและเอกสารเพื่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของผู้ทำคำรับรองเอกสารและลงลายมือชื่อกรณีจดทะเบียนบริษัทและโอนหุ้นกับโนตารีของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า

อำนาจหน้าที่ของผู้ทำคำรับรองเอกสารและลงลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองการรับรองของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือนายอำเภอ เป็นการรับรองเอกสารที่มุ่งจะใช้ในประเทศเป็นหลัก โดยสามารถแบ่งอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการรับรองเอกสารของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองได้เป็น 3 ประเภท คือ 1. อำนาจในการทำหนังสือสำคัญและทำทะเบียนบัญชีตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 89 และ

มาตรา 91 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 89 บัญญัติว่า “บรรดาหนังสือสำคัญที่ต้องทำตามกฎหมาย ถ้ากฎหมายและข้อบังคับมิได้ระบุไว้ว่าเป็นหน้าที่ของพนักงานอื่นทำแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอที่จะทำการในอำเภอนั้น” 2. อำนาจในการออกหนังสือรับรอง ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 132 บัญญัติว่า “หน้าที่ของกรรมการอำเภอนอกจากที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่นี้ ยังต้องทำตามความซึ่งกำหนดไว้ในพระราชกำหนดกฎหมายอย่างอื่น ๆ อันกำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอ แม้พระราชกำหนดกฎหมายใดมิได้ระบุไว้ในพระราชกำหนดกฎหมายนั้น ๆ ว่าเป็นหน้าที่ของผู้ใด ก็ให้พึงเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอที่จะรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินั้น ๆ และ 3. อำนาจเป็นพยานในหนังสือมอบอำนาจ ใบสำคัญ หรือเอกสารอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 47 บัญญัติว่า “ถ้าคู่ความหรือบุคคลใดยื่นใบมอบอำนาจต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้คู่ความหรือบุคคลนั้นให้คู่ความหรือบุคคลนั้นให้ถ้อยคำสาบานตัวว่าเป็นใบมอบอำนาจอันแท้จริง

การรับรองเอกสารตามระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการรับรองเอกสาร พ.ศ. 2539 นั้น มี 3 ประเภท คือ 1. การรับรองคำแปล 2. การรับรองลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามในเอกสาร และ 3. การรับรองสำเนาเอกสารที่หน่วยงานราชการไทยออกให้

อำนาจหน้าที่ในการรับรองเอกสารของกรรมการกงสุล กระทรวงต่างประเทศ เป็นการรับรองเอกสารที่จะนำไปใช้ยังต่างประเทศ ซึ่งต้องผ่านการรับรองของกระทรวงต่างประเทศก่อนจึงจะได้รับการยอมรับเชื่อถือว่าถูกต้องแท้จริง ซึ่งแตกต่างจากอำนาจหน้าที่ในการรับรองเอกสารของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 เนื่องจากการรับรองเอกสารของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองนั้นโดยมากมักจะเป็นการรับรองเอกสารสำหรับใช้ในประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งหากจะนำเอกสารดังกล่าวไปใช้ยังต่างประเทศก็ต้องผ่านการรับรองของกรรมการกงสุล กระทรวงต่างประเทศอีกชั้นหนึ่ง

เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศต่าง ๆ จะเห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยในเรื่องนี้มีความคล้ายคลึงกับกฎหมายของประเทศอังกฤษ คือ กรรมการหรือผู้รับมอบอำนาจจะเป็นผู้ดำเนินการเตรียมคำขอและยื่นจดทะเบียนเอง และมีเพียงผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น ในกรณีของไทย คือ นายทะเบียน ทนายความ หรือสมาชิกสามัญหรือวิสามัญแห่งเนติบัณฑิตยสภา ส่วนใน กรณีของอังกฤษ คือ เจ้าพนักงานผู้รับคำสาบาน โนตารี ผู้พิพากษา หรือทนายความ เป็นผู้รับรองลายมือชื่อของกรรมการอีกชั้นหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาการทำคำขอจดทะเบียนเป็นเท็จและให้พนักงานของตนลงนามรับรองลายมือชื่อ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พบว่า การที่ประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพการรับรองลายมือชื่อและเอกสารส่งผลให้เกิดปัญหาหลายประการในด้านความน่าเชื่อถือของเอกสาร ความเสี่ยงต่อการปลอมแปลงเอกสาร การปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานสากล และความยากลำบากในการทำงานร่วมกับหน่วยงาน

ต่างประเทศ การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ควรมีการบัญญัติกฎหมายและการจัดตั้งมาตรฐานที่ชัดเจนในการรับรองลายมือชื่อและเอกสารเพื่อให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวรรณ ทองใหญ่ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดตั้งองค์กรวิชาชีพโนตารีในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานใดๆ ของโนตารีในประเทศ จะต้องกระทำผ่าน “องค์กรวิชาชีพ” ซึ่งจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งโนตารีให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของวิชาชีพโนตารีบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการผลักดันการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพโนตารีควบคู่ไปกับกระบวนการจัดตั้งระบบโนตารีในประเทศไทยโดยงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการผลักดันการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพโนตารีในประเทศไทยให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมทั้งนี้การผลักดันการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพโนตารีในประเทศไทย ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกฎหมายด้านการสร้างความตระหนัก ด้านงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนา และด้านเครือข่าย

2. เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของผู้ทำคำรับรองเอกสารและลงลายมือชื่อกรณีจดทะเบียนบริษัทและโอนหุ้นกับโนตารีของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า กฎหมายของประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกับกฎหมายของประเทศอังกฤษ คือ กรรมการหรือผู้รับมอบอำนาจจะเป็นผู้ดำเนินการเตรียมคำขอและยื่นจดทะเบียนเองและมีเพียงผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น ประเทศไทย คือ นายทะเบียน ทนายความ หรือสมาชิกสามัญหรือวิสามัญแห่งเนติบัณฑิตยสภา ส่วนใน ประเทศอังกฤษ คือ เจ้าพนักงานผู้รับคำสาบาน โนตารี ผู้พิพากษาหรือทนายความ เป็นผู้รับรองลายมือชื่อของกรรมการอีกชั้นหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาการทำคำขอจดทะเบียนเป็นเท็จและให้พนักงานของตนลงนามรับรองลายมือชื่อ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหากกำหนดการโอนหุ้นต้องทำต่อหน้าเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจเป็นพยานตามกฎหมาย หรือโนตารี จะช่วยลดปัญหาข้อพิพาทในเรื่องการโอนหุ้นที่ไม่ได้ทำตามแบบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสามารถช่วยลดปัญหาเรื่องบริษัทดำเนินการลงทะเบียนผู้ถือหุ้น หรือปฏิเสธการลงทะเบียน และการออกหุ้นใหม่ด้วยความล่าช้า หรือปล่อยปละละเลยจนเกิดข้อพิพาทว่าใครเป็นเจ้าของหุ้นที่แท้จริงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพล วิชัยคำมัตย์ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสารภายใต้พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 ผลการวิจัยพบว่า ข้อบังคับสภาทนายความว่าด้วยการขึ้นทะเบียนทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 ยังขาดความชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการขั้นตอนการออกข้อบังคับ ตลอดจนรายละเอียดเนื้อหาของข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการออกข้อบังคับที่เกินกว่าวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาทนายความ ตลอดจนเกินกว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสภาทนายความตามบทบัญญัติมาตรา 7, 8 และ มาตรา 27 (3) ปัญหาความไม่ถูกต้องครบถ้วนของสภาพบังคับในข้อบังคับที่จะมีผลสมบูรณ์ตามหลักการออกกฎหมาย เพราะข้อบังคับไม่มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบและประโยชน์ตอบแทน อีกทั้งหากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ อันก่อให้เกิดความเสียหายกับราชการหรือประชาชน ก็ไม่มีบทกำหนดโทษ หรือขั้นตอนการสอบสวนความผิดปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของทนาย

ข้อเสนอแนะ

1. พัฒนากฎหมายเฉพาะทาง รัฐบาลควรพัฒนากฎหมายเฉพาะทางสำหรับการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร โดยระบุอย่างชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับรองเอกสาร
2. ควรตรวจสอบเอกสารอย่างเข้มงวดเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบเอกสารก่อนการรับรอง เช่น การตรวจสอบตัวตนของผู้ลงนามและความถูกต้องของเอกสาร
3. ควรพัฒนาระบบรับรองเอกสารดิจิทัลเพื่อพัฒนาระบบรับรองเอกสารดิจิทัลที่มีความปลอดภัยสูงในการตรวจสอบและรับรองเอกสาร

References

- Lawyers Council Regulations on the Division of the Lawyers Council and the Powers and Duties of the Lawyers Council Members (No. 3) B.E. 2541
- Local Administration Act B.E. 2457
- Nawapol Wichaikammat. (2015). Guidelines for the development of laws on the registration of lawyers who certify signatures and documents under the Lawyer Act B.E. 2528. Master of Laws Program, Faculty of Law, Pridi Banomyong. Dhurakij Pundit University.
- Phatthawan Thongyai. (2015). Strategy for the establishment of a notary professional organization in Thailand. Journal of Justice Process. Year 8, Volume 3. (September – December). Pages 45 - 64.
- Lawyers Council Regulations on the Division of the Lawyers Council and the Powers and Duties of the Lawyers Council Members B.E. 2531
- Regulations on the Registration of Lawyers Who Certify Signatures and Documents B.E. 2546.

